

Internationella rapporten 2011

Fotografierna är från årets möte på Irland 29 – 30 juni 2011

Av: Victoria Ohlsson, Svenska Pig

Svenska Pig deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. Här jämförs främst produktionsresultat från medlemsländerna och ekonomiska parametrar. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor i respektive land. Varje månad redovisas foderpriser på Svenska Pigs hemsida för att jämföra kostnadsutvecklingen i de olika länderna. I denna rapport redovisas produktionsresultat och kostnadsjämförelser mellan åren 2003-2010.

InterPig gruppen utökas successivt. Vid årets möte i Dublin, Irland fanns följande länder representerade; Belgien, Brasilien, Danmark, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike. Eftersom InterPIG-deltagarna Robert Hoste, Nederländerna och Michael Gross, Danmark har kontakter i Tjeckien och USA kunde även dessa länders resultat sammanställas med InterPig-gruppens. Brasiliens resultat är uppdelade i två regioner; Brasilien (SC) och Brasilien (MT). Det beror på landets storlek och att det finns stora variationer i förutsättningarna beroende på vilken region som produktionen finns i.

Ekonomi

Grisbranschen är hårt ansatt på de flesta håll. Dålig lönsamhet har speglat produktionen i Europa sedan några år tillbaka. I diagram 1 nedan visas kostnadsförändringen mellan 2003 och 2010. Den faktor som påverkar kostnaderna mest är foderkostnaden, vilket framförallt speglas i de höga kostnaderna 2008.

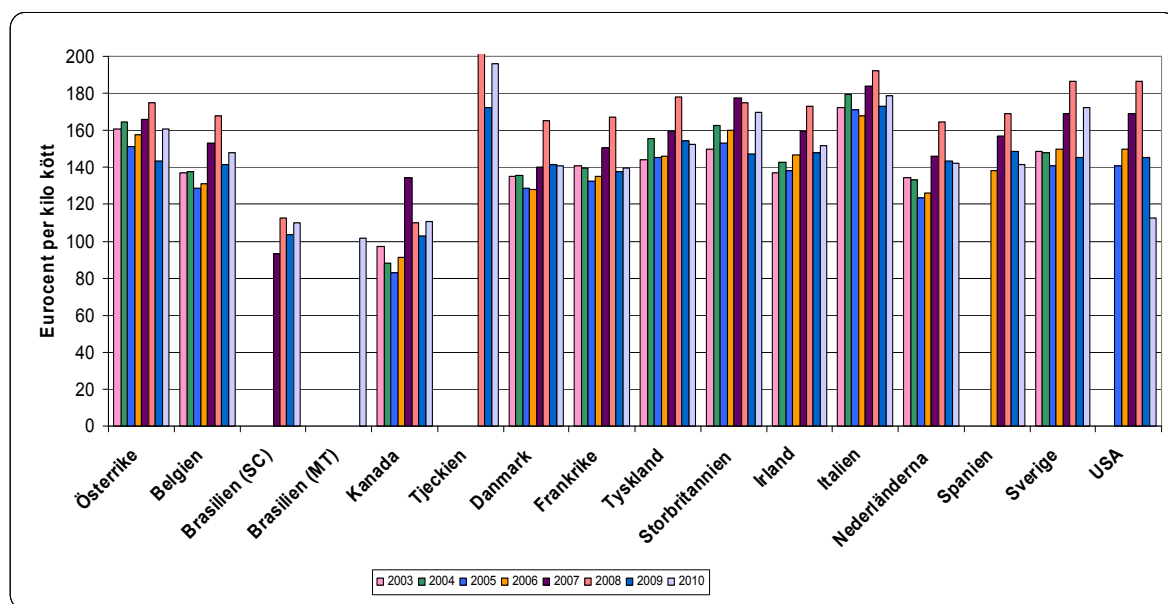

Diagram 1. Kostandsförändring i per kilo kött, 2003-2010

Även valutan är en faktor som har haft effekt på de svenska kostnaderna. I InterPig används inte någon valutakorrigerings vilket gör att de länder som inte använder Euron, eller inte har valutan fixerad till Euron har större svängningar i priserna. Detta visas i diagram 2, där kostnaderna i svensk grisproduktion såg ut att ha sjunkit mer än vad de i verkligheten gjorde 2009. Euron var ungefär en krona dyrare 2009 jämfört med 2008 och 2010.

Diagram 2. Sveriges kostnadsförändring, 2003-2010.

För att förbättra den ekonomiska jämförelsen mellan InterPig länderna, har sammanslutningen valt att från och med 2010 även redovisa intäkter för att kunna visa hur lönsamheten förändras. Under 2010 var det låg lönsamhet i grisproduktionen runt om i världen. Endast Brasilien och USA hade en lönsam produktion. I Sverige var foderkostnaderna förhållandevis låga, men när kostnaderna för byggnader, ränta och amortering adderas till kostnaderna försämrar kalkylen. I Sverige är byggnaderna den kostnaden som gör att produktionen fördyras avsevärt och detta hänger ihop med den strängare djurskyddslagstiftningen. Lagstiftningen kräver större utrymme per gris än i övriga länder. I InterPIG beräknas byggnadskostnaden på nybyggnation för att alla ska ha samma utgångsläge. I byggnadskostnaderna ses ännu inga tecken på de ändringar i EU-direktiven som införs 2013 och kommer att kräva ombyggnationer i flertalet medlemsländer.

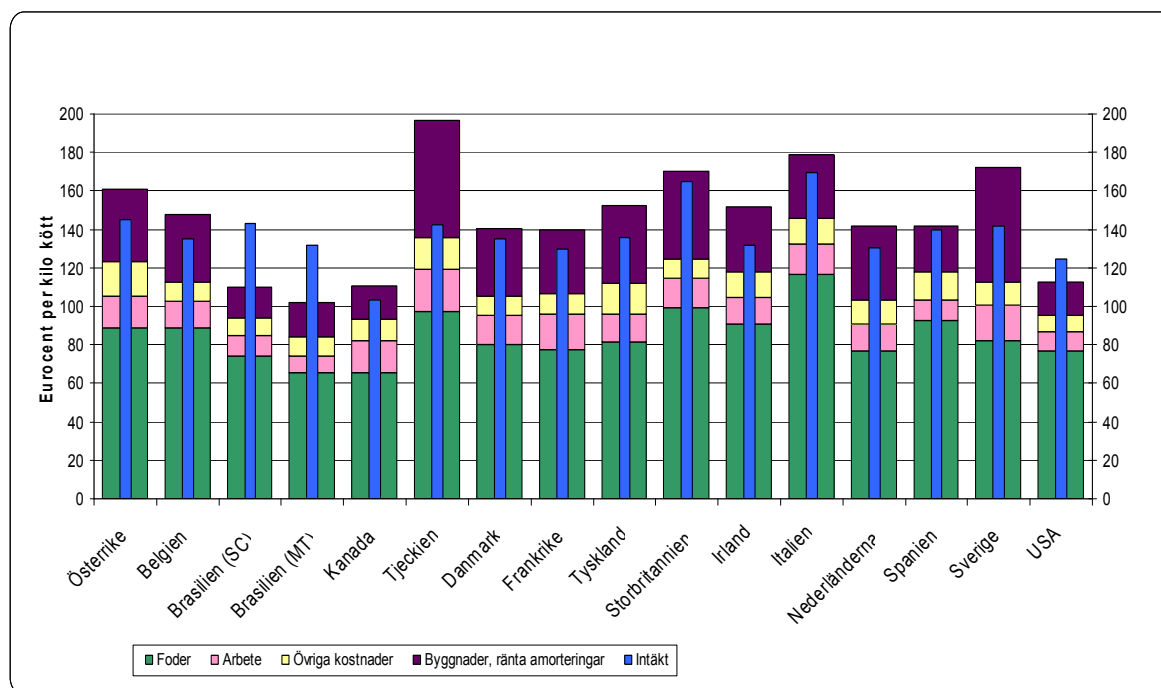

Diagram 3. Lönsamhet 2010.

Arbetskostnaden är en mindre del av kostnaderna i grisproduktionen men det är en kostnadspost som skiljer stort mellan länderna. Danmark, Nederländerna och Sverige är de länder som hade högst kostnad per timme, € 21,88, € 21,12 respektive € 19,60 år 2010. Den höga kostnaden för arbete gör att länderna måste hushålla med arbetstiden. I Sverige finns arbetsintensiva stallar där bland annat hantering av strömedel och gödselskrapning fördyrar produktionen. Vid närmare studie av arbetstid per årssugga i diagram 4, går det att utläsa att i länder som just Danmark och Nederländerna med hög arbetskostnad och mindre eller ingen hantering av strömedel också hade mindre arbetstid per årssugga. Länder med låg arbetskostnad hushåller sämre med arbetstiden. Ett bra exempel är Österrike där jordbruksföretaget inte beskattas om de överstiger en viss storlek (beroende på produktionsinriktning), på så sätt bibehålls familjejordbruken. Det leder till att en mindre andel arbetskraft köps in och hushållningen av arbetstiden är inte nödvändig på samma sätt som i andra länder.

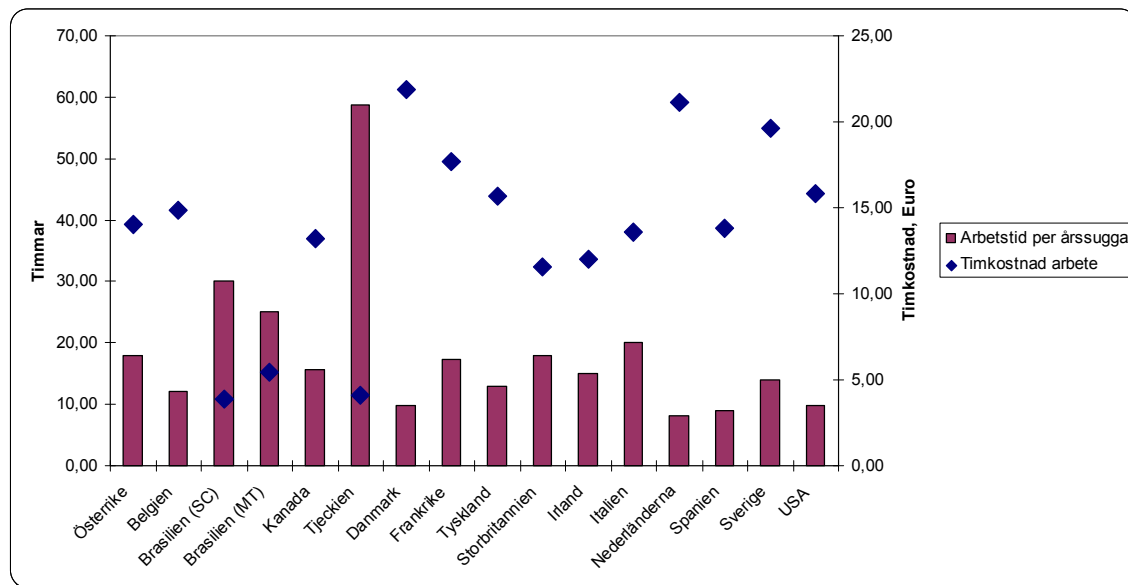

Diagram 4. Arbets tid per årssugga och timkostnad, 2010.

I diagram 5 visas arbetstid per producerad slaktgris. Precis som i diagram 4 är det tydligt att länder med låga arbetskostnader också lägger mer arbetstid i stallet. Tjeckien utmärker sig klart i båda diagrammen, med såväl högst arbetstid som lägst timkostnad och har en extensiv djurproduktion.

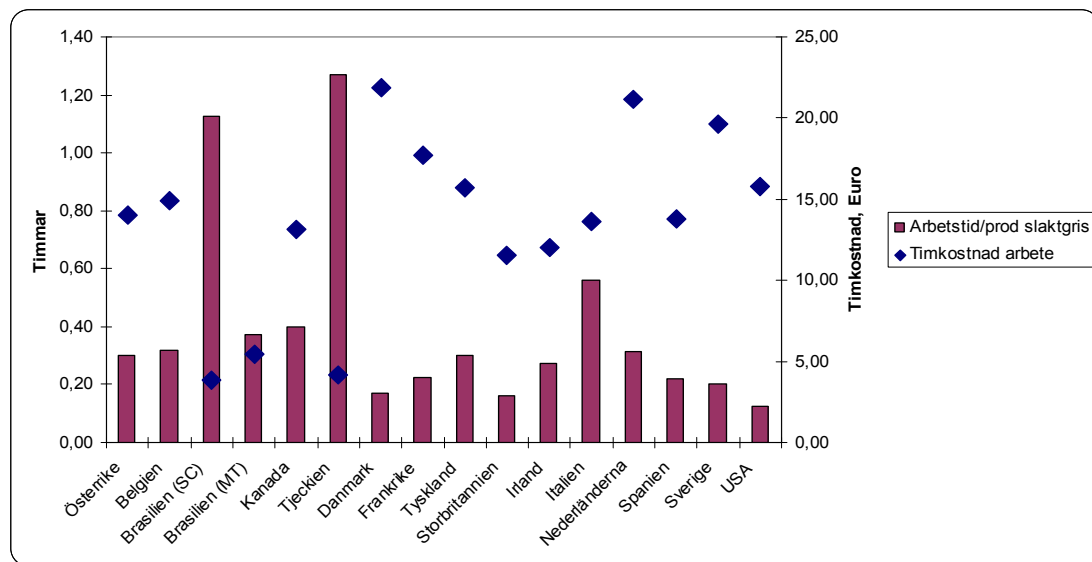

Diagram 5. Arbets tid per slaktad gris och timkostnad, 2010.

Suggor

Hållbara och produktiva suggor är grunden i en bra produktion. I Sverige är detta viktiga fokusområden i arbetet för att öka antal grisar per årssugga. I diagram 6 visas andelen nyrekrytering av suggor i besättningarna. Besättningarna i Sverige ökade rekryteringen något 2010, men arbetet pågår för att öka hållbarheten och minska rekryteringsbehovet. Digivningstiden (diagram 9) är en anledning till att suggorna slås ut tidigare. En lång digivningstid sliter mer på suggan.

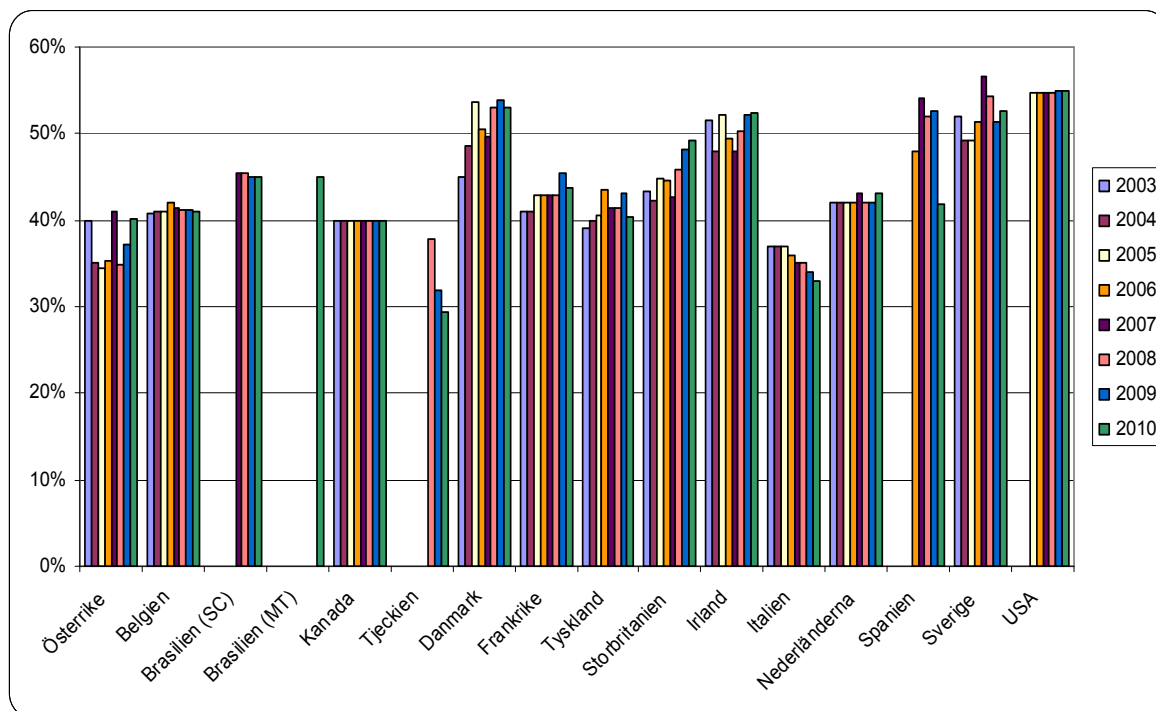

Diagram 6. Andel rekrytering av suggor mellan 2003-2010.

I alla länder pågår arbetat med att öka antalet avvanda grisar per årssugga och minska smågrisdödligheten. Alla länder ökar också antalet avvanda grisar varje år (se diagram 7), medan däremot i Sverige ökar inte antal avvanda grisar per årssugga i samma takt som i andra länder. Genom att förbättra grisningsboxar och arbetsrutiner i stallarna främst i samband med grisningen skulle fler grisar kunna räddas.

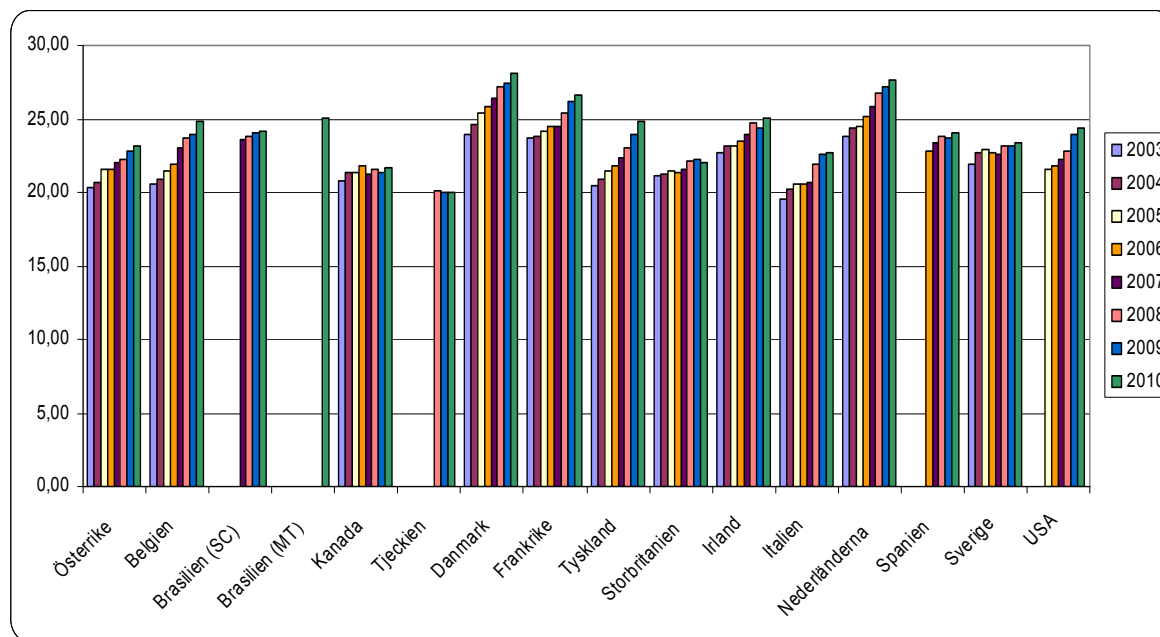

Diagram 7. Antal avvanda grisar per årssugga, 2002-2010.

Ett sätt att öka antal grisar per årssugga är att öka antalet kullar per sugga och år (se diagram 8). Sveriges krav på minst 28 dagars digivningstid för smågrisarna (se diagram 9) leder till färre kullar. Kravet på digivningstiden i Sverige gör att den genomsnittliga digivningstiden är 33 dagar och att suggan får 2,2 kullar per år. Detta kan jämföras med övriga länder där Danmark har 30 dagars digivningstid och är det land som näst efter Sverige har längst digivningstid. Kortast digivningstid har USA (19 dagar), Kanada (21 dagar) och Brasilien (MT) (21 dagar). Tillförlitliga resultat över hur många kullar suggorna producerar i Tjeckien saknas.

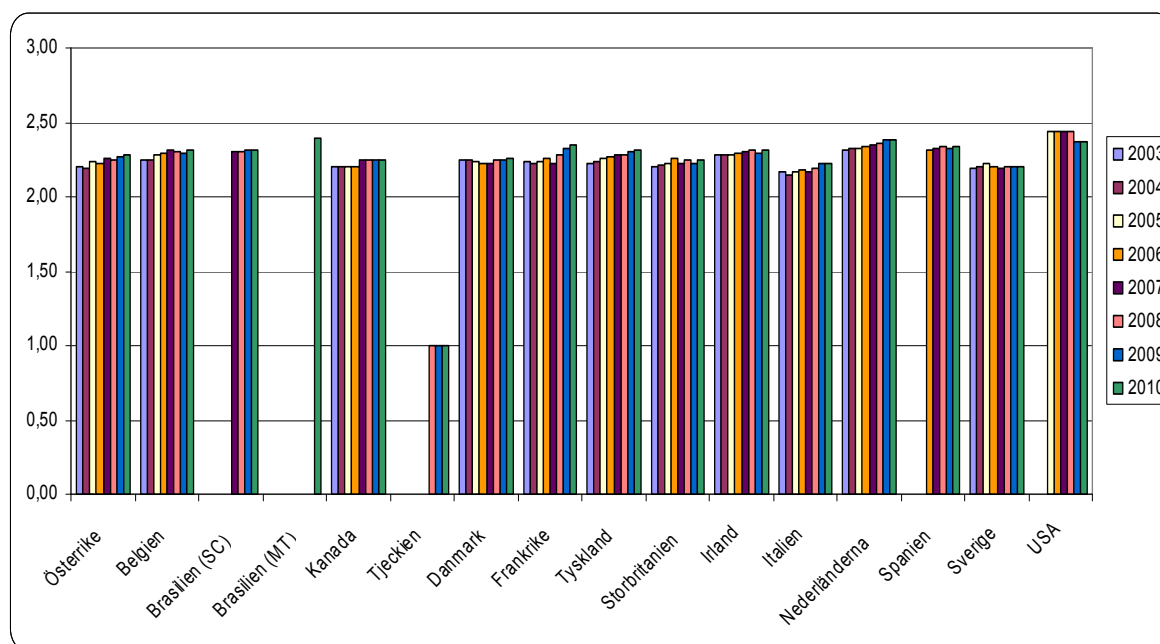

Diagram 8. Antal kullar per årssugga, 2003-2010.

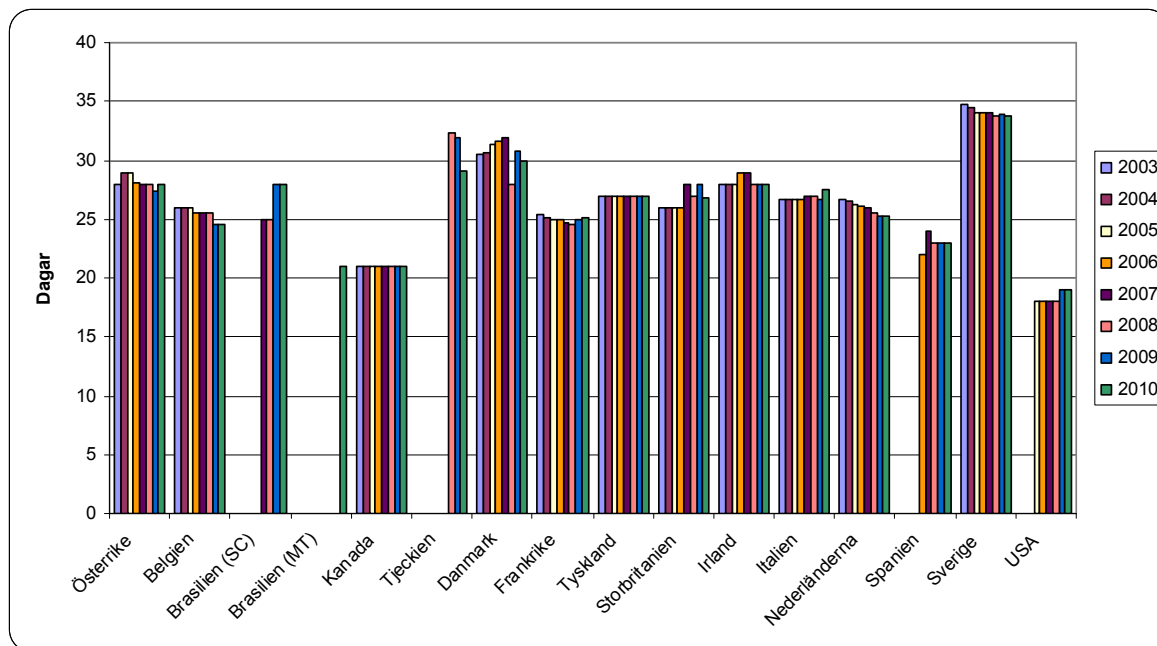

Diagram 9. Genomsnittlig digivningstid, 2003-2010.

Danska, franska och nederländska grisföretagare är bäst på att få fram många grisar per årssugga (se diagram 10). Om svenska grisföretagare kan öka smågrisöverlevnaden finns det god potential att öka antal producerade grisar i Sverige.

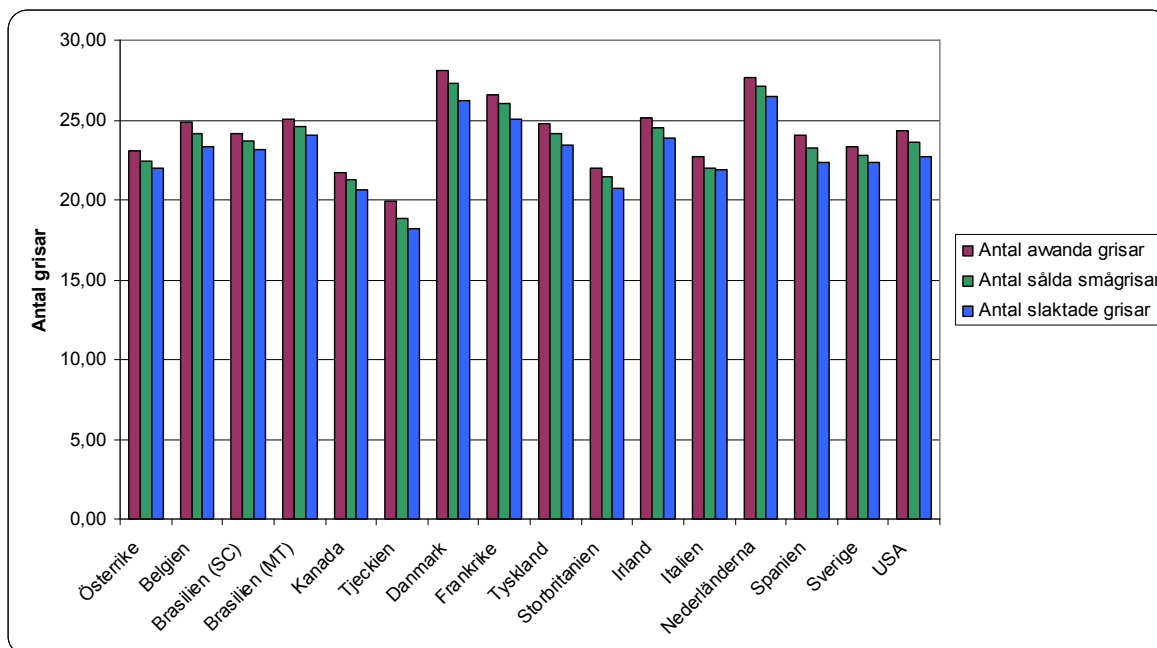

Diagram 10. Antal producerade grisar per årssugga 2010.

Tillväxt

En bra tillväxthastighet ger en kort omgångstid och möjliggör för grisföretagarna att få igenom fler omgångar med grisar per år i stallarna. I diagram 11 visas tillväxthastigheten från födsel tillslakt. I Italien där grisarna föds upp till 166 kilo levandevikt, se diagram 12, är lägre tillväxthastighet lägre eftersom grisens tillväxtkurva planar ut när den passerat 100 kilo. Grisarnas medelvikt fördelade på tiden som smågris, tillväxtgris och slaktgris finns i diagram 12.

Tillväxtgrisarna har bäst tillväxthastighet i Storbritannien, Kanada och Frankrike. Medan grisarna i Danmark, Kanada och Sverige har bäst tillväxthastighet i slaktgrisledet. Summeras detta över grisens hela produktionstiden har grisarna i Sverige, USA och Brasilien den högsta tillväxthastigheten.

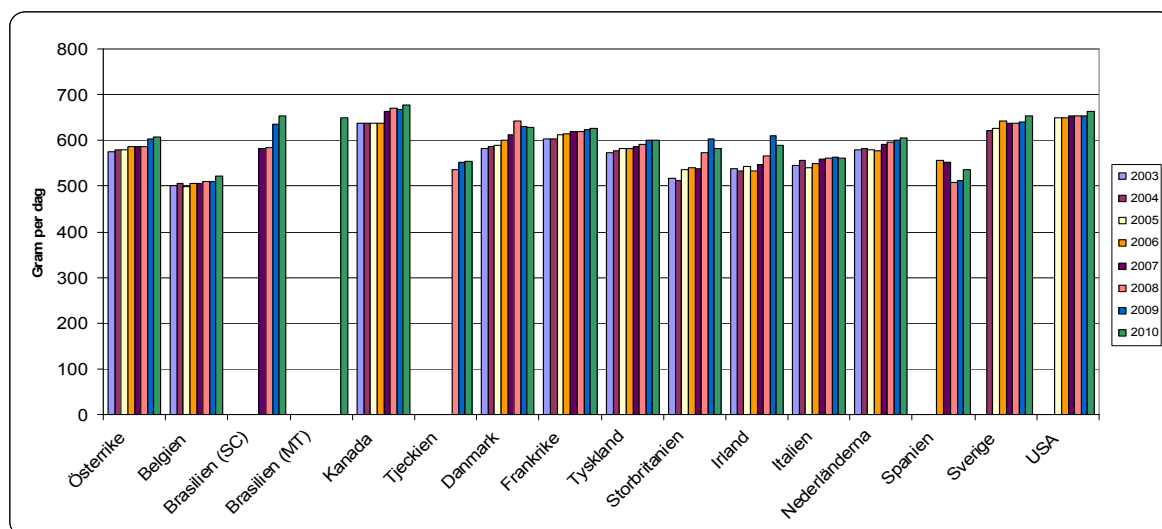

Diagram 11. Tillväxthastighet per dag från födsel till slakt, 2003-2010.

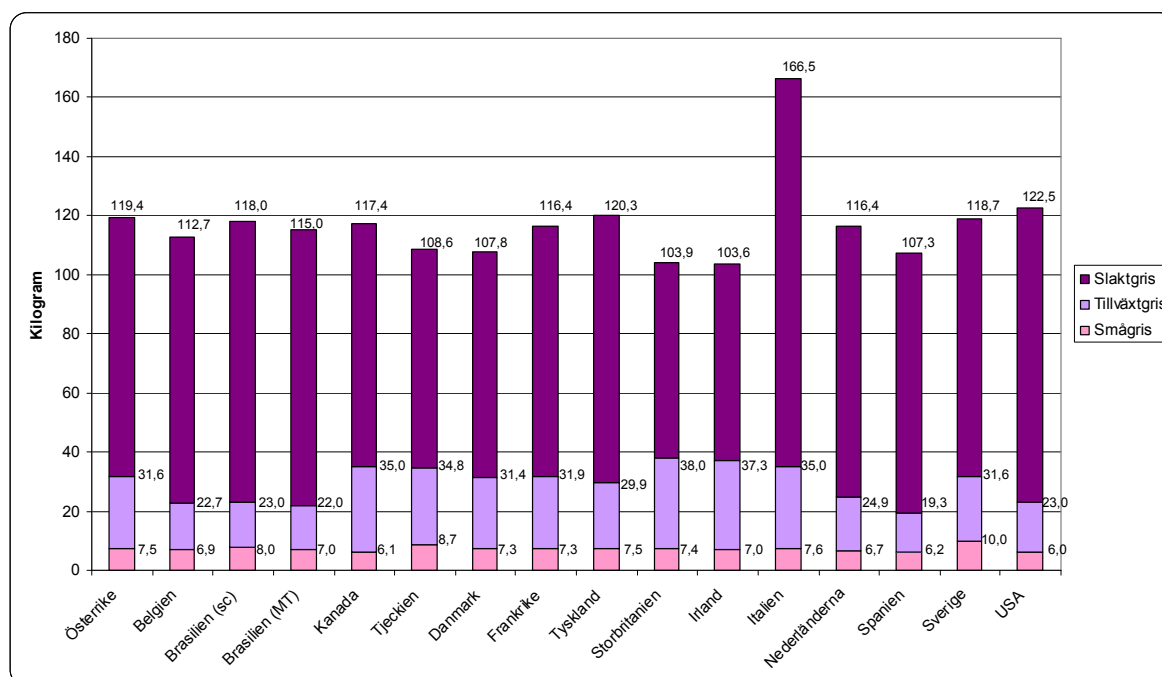

Diagram 12. Grisens genomsnittliga viktintervaller, uppdelad på smågris, tillväxtgris och slaktgris 2010.

Foderutnyttjande

För att jämföra foderutnyttjandet finns flera parametrar att ta hänsyn till. Enligt tabell 1 har den svenska grisproduktionen ett sämre foderutnyttjande än flera andra länder. Bäst utnyttjande av kilo foder per kilo tillväxt har danska och brasilianska grisar. Det finns dock en parameter till att ta hänsyn till och det är energiinnehållet i fodret och ser vi närmare på foderutnyttjande i MJ per kilo tillväxt i diagram 13 blir bilden helt annorlunda. Då ligger den svenska grisproduktionen bland topp fyra. Detta beror på att energiinnehållet i foder är olika i medlemsländerna beroende på vilka råvaror som finns att tillgå i respektive land.

	2006	2007	2008	2009	2010
Österrike	2,69	2,72	2,72	2,72	2,70
Belgien	2,69	2,69	2,81	2,78	2,81
Brasilien (SC)		2,81	2,81	2,49	2,48
Brasilien (MT)					2,48
Kanada	2,73	2,57	2,57	2,57	2,65
Tjeckien			2,90	3,15	3,26
Danmark	2,47	2,50	2,40	2,46	2,49
Frankrike	2,64	2,64	2,65	2,63	2,61
Tyskland	2,68	2,64	2,67	2,68	2,66
Storbritanien	2,43	2,43	2,50	2,50	2,59
Irland	2,47	2,44	2,48	2,46	2,49
Italien	3,57	3,57	3,41	3,40	3,40
Nederländerna	2,53	2,55	2,57	2,53	2,47
Sverige	2,64	2,64	2,64	2,66	2,72
USA	2,72	2,79	2,79	2,79	2,78

Tabell 1. Foderutnyttjande, kilo foder per kilo tillväxt från avvänjning till slakt.

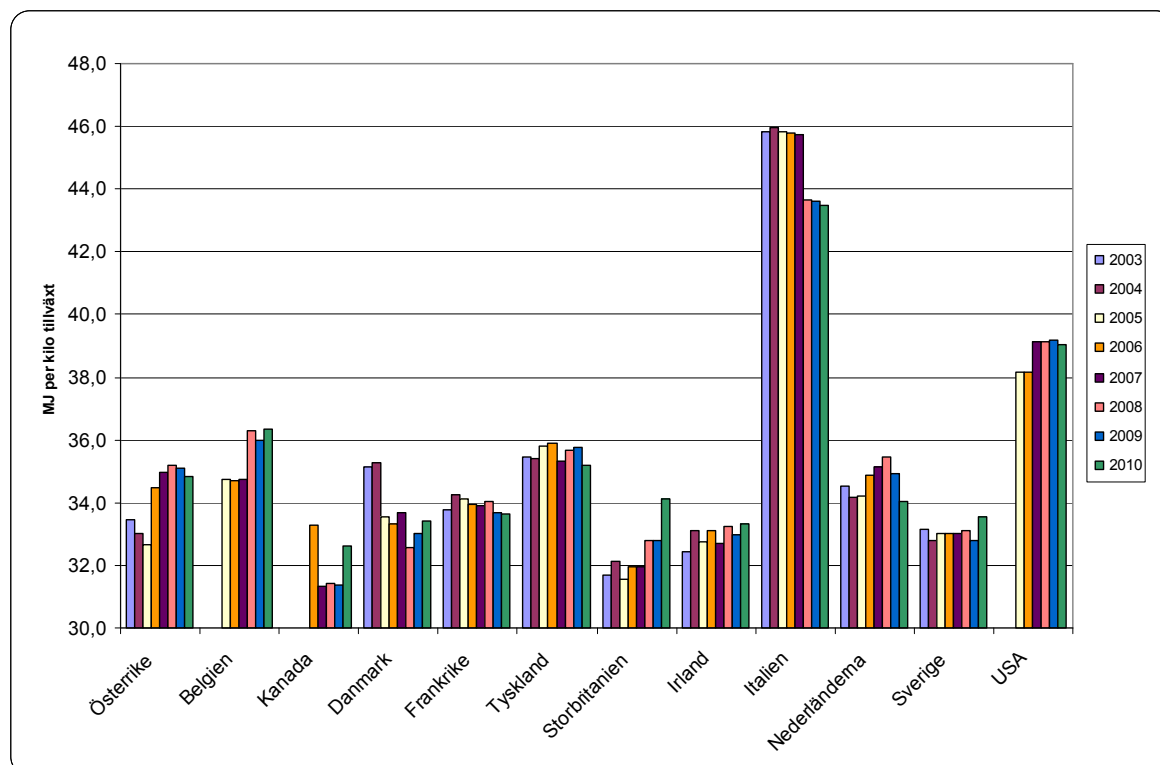

Diagram 13. Foderutnyttjande från avvänjning till slakt, MJ per kilo tillväxt, 2003-2010.

Priset på fodret styrs bland annat av ingående foderråvaror och därmed energiinnehållet. I Sverige är fodret generellt billigt. Danmark, Tyskland, Storbritannien, Irland och Nederländerna har alla ett energiinnehåll i slaktgrisfodret på över 13 MJ, i Sverige är energiinnehållet runt 12,4 MJ. Även Kanada har lågt energiinnehåll (12,05 MJ).

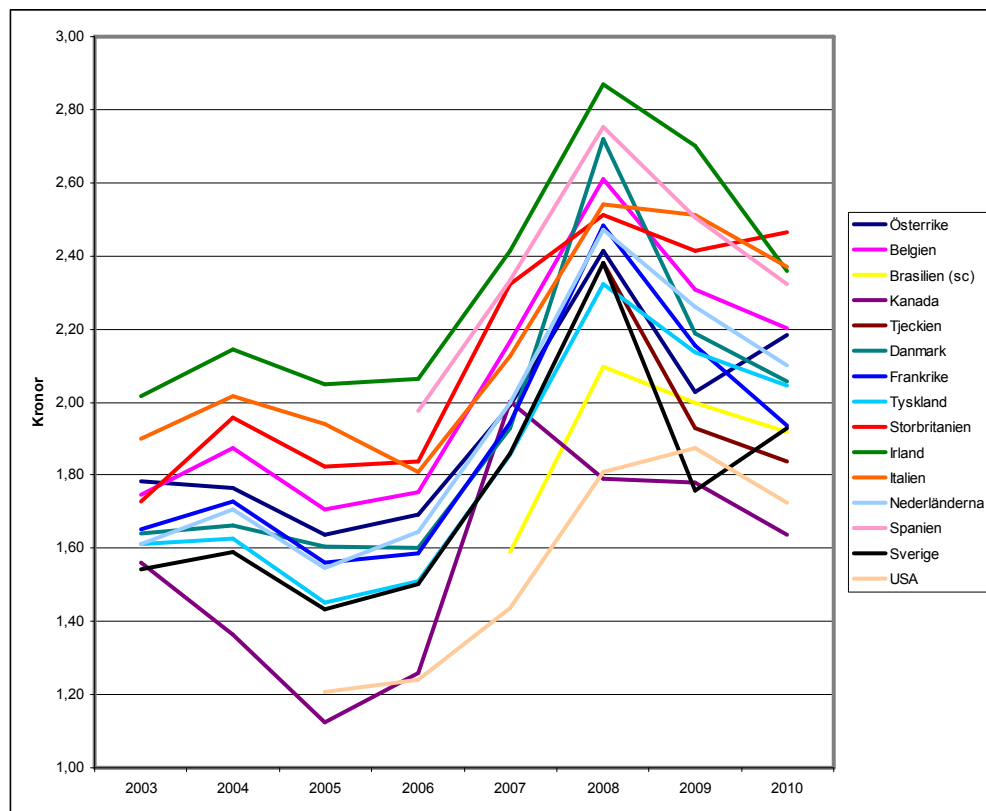

Diagram 14. Kronor per kilo foder, avväjning till slakt, 2003-2010.

Dödlighet

I diagram 15 visas dödligheten från avvänjning till slakt för de olika medlemsländerna i InterPig. Smågrisdödligheten registreras olika i medlemsländerna och går därför inte att jämföra. Generellt är smågrisdödligheten hög i Sverige. De vanligaste orsakerna är att grisar liggs ihjäl av suggan, som svälter eller drabbas av diarré. Genom att öka den termisk komforten kyls smågrisarna inte ner och fler grisar kan räddas. Bra grisningsboxar behöver utvecklas.

Utbrottet av PMWS har varit en faktor som påverkat grisarna i de flesta länder vilket speglas i diagrammet. Dödligheten har ökat under ett antal år och för Sveriges del kom vändningen 2008 när dödligheten började sjunka igen och PMWS kom under kontroll. Samma tendenser syns även i till exempel Danmark och Tyskland dit sjukdomen kom mycket tidigare och därför har vändningen (Danmark 2004 och Tyskland 2005) också kommit tidigare.

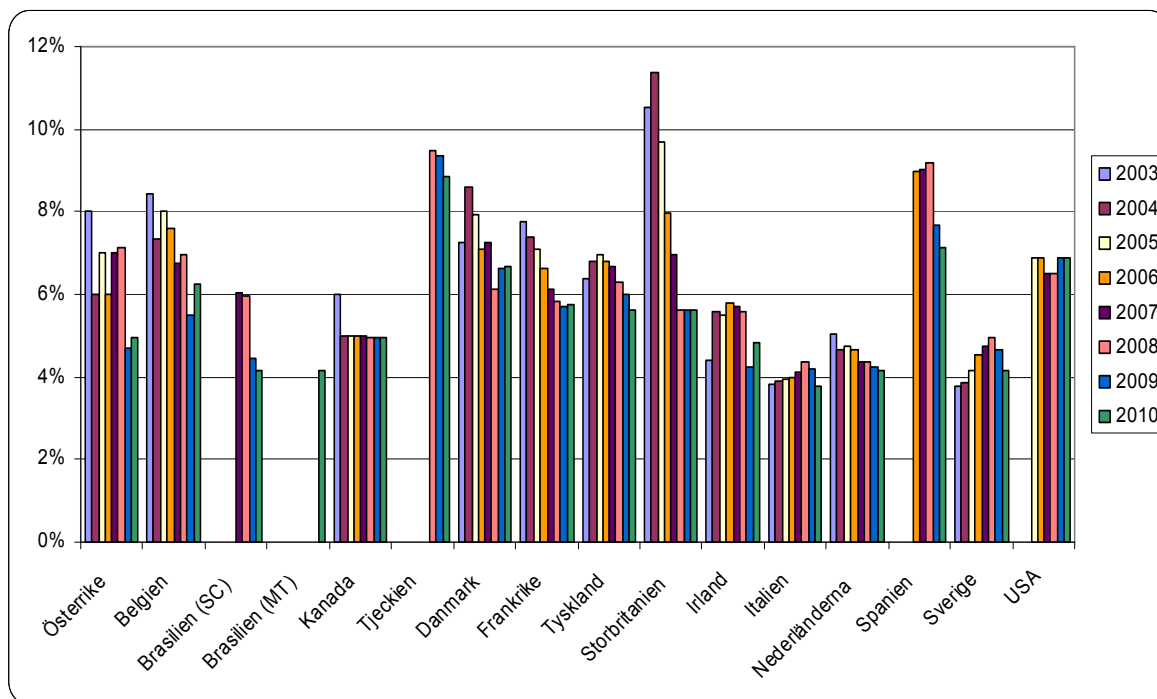

Diagram 15. Dödlighet avvänjning till slakt, 2003-2010.

Slutord

Europeisk grisproduktion står inför förändringar när de nya EU-direktiven införs 2013. Villkoren närmar sig de som redan finns i Sverige. Samtidigt som det är stora lönsamhetsproblem i grisproduktionen runt om i Europa behövs investeringar i stallar göras inför 2013. Frågan är om bankerna kan låna ut pengar till nyinvesteringar med tanke på den dåliga lönsamheten.

Trots dålig lönsamhet finns det god potential i grisproduktionen. Från år till år ser vi att produktionsresultaten blir bättre. Genom InterPIGs jämförelser är det också möjligt att förbättra grisproduktionen genom studera och utvärdera de produktionsresultat som rapporteras och på så sätt kan olika produktionslösningar studeras vidare. Det är inte alltid möjligt för Sverige att kopiera andra länders system eller lösningar på grund av våra höga djurskyddsföreskrifter, men genom Svenska Pigs försöksverksamhet kanske det är möjligt att använda delar och anpassa för att även de svenska grisföretagarna ska kunna dra nytta av utvecklingen i länder med stor grisproduktion.

Ett stort tack till Gunnar Johansson och Lena Eliasson-Selling på Svenska Djurhälsovården som bidragit med veterinär expertis till denna rapport.